

Budapest Főváros Önkormányzata

Projekt Alapító Dokumentum

Háborúban megerősített nők emlékezete projekt

2020. május
Budapest

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	4
<i>A dokumentum célja.....</i>	4
<i>A dokumentum tartalma .....</i>	4
<i>A projektalapító dokumentum hatálya .....</i>	4
A PROJEKT ISMERTETÉSE	4
<i>A projekt előzménye .....</i>	4
<i>A projekt leírása .....</i>	5
<i>A projekt célja.....</i>	5
<i>Projektelemek.....</i>	6
<i>A projekt sikerkritériumai .....</i>	10
A PROJEKTSZERVEZET FELÉPÍTÉSE	12
<i>A projektgazda .....</i>	12
<i>A projekt felügyelete .....</i>	12
<i>A projekt vezetője, a projektmenedzser .....</i>	12
<i>Az Állandó SZAKMAI Bizottság (ÁB) .....</i>	13
<i>A szakértő tanácsadó testület .....</i>	13
<i>A projekt adminisztráció.....</i>	14
A PROJEKT ELJÁRÁSRENDEJE	14
<i>Az Állandó Bizottság ülései.....</i>	14
<i>A szakértő tanácsadó testület ülései .....</i>	14
<i>Az ülések adminisztrációja .....</i>	14
A PROJEKTKOMMUNIKÁCIÓ.....	14
<i>Alapelvek .....</i>	14
<i>A projekt-kommunikáció felelőse .....</i>	15
<i>A projekt nyilatkozattételi rendje .....</i>	15
<i>Kommunikációs csatornák.....</i>	15
ÜTEMTERV	16
<i>A Projekt indítása .....</i>	16
<i>A projekt szakaszai .....</i>	16
<i>Mérföldkövek.....</i>	16
<i>Haladás ellenőrzés.....</i>	18
<i>A projekt zárása.....</i>	18
A PROJEKT KÖLTSÉGVETÉSE	18
<i>A projekt pénzügyi lebonyolítója .....</i>	18
<i>A projektelemek költségvetése.....</i>	18

ADATKEZELÉS	18
<i>Adatkezelési szabályok.....</i>	<i>18</i>
KOCKÁZATKEZELÉS	19
ZÁRADÉK.....	19

BEVEZETÉS

A DOKUMENTUM CÉLJA

A Projekt Alapító Dokumentum (a továbbiakban: PAD) célja, hogy meghatározza a Háborúban megerőszakolt nők emlékezete projekt tartalmi elemeit, és bemutassa, milyen lépések kidolgozása szükséges azok megvalósításához.

Jelen dokumentum célja, hogy a projekt egészével kapcsolatban a résztvevő szervezetek és személyek számára egyértelművé tegye a projekt szervezeti felépítését és működési rendjét, s ezzel elősegítse a projekt megvalósítása során elvégzendő tevékenységek összehangolását, minőségi teljesítését.

A DOKUMENTUM TARTALMA

A PAD leírja: a projekt célkitűzését, annak elemeit, a működési kereteket, a projektszervezetet, a projekt eljárásrendjét, a projekt ütemezését, a projekt költségeit, valamint a teljesítés kritériumait.

A PROJEKTALAPÍTÓ DOKUMENTUM HATÁLYA

2020. május 5. -2023. június 30.

A PROJEKT ISMERTETÉSE

A PROJEKT ELŐZMÉNYE

A Fővárosi Közgyűlés 62/2020. (01.29.) határozata:

„A Fővárosi Közgyűlés megvalósítja és támogatja a Budapesti Történeti Múzeumon keresztül:

- a Háborúban megerőszakolt nők emlékműve felállításának szakmai előkészítését és a háborús erőszak áldozatainak emléket állítandó szobor koncepció emlékezet történeti konzultáció sorozatát 5.000 ezer Ft összköltséggel, amely kiterjed a szakmai (történeti és művészeti), illetve társadalmi konzultációra egyaránt, azzal, hogy az emlékmű helyszínére és művészeti koncepciójára a részvételiség és az átláthatóság legteljesebb biztosítása mellett kell javaslatot tenni, továbbá
- az új „BTM-Budapest Galéria Háború(k)ban megerőszakolt nők emlékműve” feladatot 30.000 ezer Ft összköltséggel.”

A feladat megvalósítása érdekében a Fővárosi Közgyűlés 63/2020. (01.29.) és 64/2020. (01.29.) határozatában döntött arról, hogy a 2020. évi költségvetésben biztosítja a feladat megvalósításához szükséges költségkeretet a BTM számára, valamint az emlékmű létrehozása érdekében kiadja a 7813 számú engedélykírtat.

A Főv. Kgy. 2020. február 26-i ülésén jóváhagyásra került Budapest Főváros Önkormányzatának költségvetése, amelyben a BTM számára biztosított a határozat szerinti költségkeret. A 7813 számú Engedélykírtat 2020. március 19-én aláírásra került.

A PROJEKT LEÍRÁSA

A projekt során célunk tágan értelmezni a nőkkal szembeni háborús erőszak kérdéskörét és a kortárs emlékéllítés problematikáját is, hogy a társadalom minél szélesebb köre érezze magáénak a nők elleni erőszak elleni fellépés társadalmi jelentőségét.

A fegyveres konfliktusok során nők ellen elkövetett tömeges nemi erőszak folyamatosan jelenlévő eszköz, amely a polgári lakosság terrorizálását szolgálja, a már legyőzöttek végső leigázásának és megalázásának része. A test birtokbavétele alapvetően társadalmi tabu, amelyhez az erőszakot elszenvedőkben szégyen tapad. Ebből eredően a téma feldolgozása és reprezentációja ritka, tabukat döntöget és kevéssé van jelen a társadalmi diskurzusokban. A projekt célja, hogy a téma társadalmi feldolgozása és az emlékmű létrehozása érdekében társadalmi és szakmai párbeszédet kezdeményezzen.

A Háborúban megerőszakolt nők emlékezete projekt több egyenrangú elemből áll. Az emlékezet-történeti előkészítő projektelemek adatgyűjtésre, informálásra, a főbb hazai és nemzetközi tudományos eredmények összegyűjtésére, széles körű társadalmi megismertetésére irányulnak. A képzőművészeti-vizuális előkészítő projektelemek a közterek, emlékművek és a város összefonódó történetének kutatását és az emlékműállítás hagyományainak, összefüggéseinek, illetve korszerű irányainak és formanyelvének megismertetését célozzák.

Gondos előkészítés után kerül sor a művészeti pályázat kiírására, amely korszerű vizuális nyelven megfogalmazott, nemzetközi összefüggésben is értelmezhető, vagy akár példát mutató, újszerű vizuális nyelvet használó, színvonalas mű vagy művek létrehozását célozza.

A projekt hivatalos megnevezése: Háborúban megerőszakolt nők emlékezete

Hivatalos angol megnevezése: Memory of rape in wartimes: Women as victims of sexual violence

A PROJEKT CÉLJA

A háborúk során a civilek ellen elkövetett erőszakos cselekmények közül, bár a társadalmi emlékezet részét képezik, a legkevésbé a nőkkal szemben elkövetett erőszakokról tudjuk. A projekt célja, hogy társadalmi szinten segítse elő a téma feldolgozását a történeti, művészettörténeti kutatásokra alapozva, a művészet segítségével.

A konzultáció-sorozat során felszínre kerülő problémák, érzékenységek figyelembevételével létrejövő Háborúban megerőszakolt nők emlékműve felállításával a Fővárosi Önkormányzat célja, hogy olyan szellemi és fizikai hely jöhessen létre, amely társadalmi szinten segít feldolgozni a traumát, ugyanakkor arra emlékeztesse a jelen és jövő generációját, aminek nem szabad újra (és újra) megtörténnie. Az emlékmű ugyanakkor a személyes történelem/történetek emlékműve is lenne.

PROJEKTELEMEK

1. Projekt honlap
2. Személyes történeti források gyűjtése
3. Hazai tudományos workshop
4. Nemzetközi tudományos-művészeti workshop és konferencia
5. A művészeti pályázathoz kapcsolódó kamarakiállítás
6. Emlékműállítás
7. Kiállítás: Háború és nemi erőszak. Emlékek, emlékezetpolitika, emlékjelek

1. Projekt honlap

A projektelelem előkészítését az Állandó Szakmai Bizottság részéről koordinálja: Kenyeres István, Pető Andrea

A projektelemet megvalósító intézmény: BFL

A weblap a projekt alapadatait, a fővárosi önkormányzat vonatkozó határozatait, tájékoztatásait, közleményeit, felhívásait teszi közzé, emellett a projekt alapító dokumentumát, szervezetét (bizottsági tagjait) mutatja be. A honlap releváns tartalmakat nyújt a téma feldolgozásához: a témára vonatkozó magyar tudományos művek bibliográfiáját, forrásait lehetőség szerint teljes tartalmú közléseit teszi közzé, műfajukat tekintve ezek szaktudományos munkák, szépirodalmi művek, interjúk, podcastok, filmek és korabeli levéltári források, dokumentumok lehetnek. A honlap igyekszik a téma nemzetközi irodalmát, valamint a hasonló nemzetközi kezdeményezéseket is bemutatni.

A honlap angol nyelven is közli a projekttel kapcsolatos legfontosabb információkat.

A honlap a projekt fő kommunikációs felülete, indokolt hozzákapcsolódóan önálló Facebook oldalt is indítani. A honlap és a honlaphoz kapcsolódó FB oldal Budapest Főváros Levéltára üzemeltetésében működik, mivel az intézmény rendelkezik tapasztalattal a hasonló projektelemelek létrehozásában, működtetésében, valamint a következő projektelemhez, a személyes történeti források gyűjtéséhez, mely a honlapon keresztül valósul meg, is szaktudással rendelkezik.

A honlap címe: www.elhallgatva.hu

Angol nyelvű verzió: www.silencedvoices.eu

E-mail cím: info@elhallgatva.hu

FB oldal elnevezése: Háborúban megerőszakolt nők emlékezete

2. Személyes történeti források gyűjtése

A projektelelem előkészítését az Állandó Szakmai Bizottság részéről koordinálja: Kenyeres István

A projektelemet megvalósító intézmény: BFL

Budapest Főváros Levéltára a projekt keretében – a már több mint egy évtizede sikeresen folytatott magániratgyűjtési program eredményeire alapozva – gyűjti a témára vonatkozó, még fellelhető magániratokat, naplókat, levelezéseket, visszaemlékezéseket, egyéb iratokat, fotókat. A forrásgyűjtés fókuszja a II. világháború időszaka. A projektelemelem keretében a civilek ellen elkövetett erőszakos

cselekményeket elszenvedőkkel, különösen a nőkkel szemben elkövetett erőszaktételről szóló forrásokot kívánják összegyűjteni, adott esetben oral history eszközzel is gyarapítani. A források gyűjtését, levéltári átvételét, feldolgozását és közzétételét a levéltár saját apparátusával végzi.

3. Hazai tudományos workshop

A projektem előkészítését az Állandó Szakmai Bizottság részéről koordinálja:

- emlékezetpolitikai, történeti vonatkozásban: Pető Andrea
- képzőművészeti vonatkozásban: András Edit, Mélyi József
- technikai lebonyolítás vonatkozásában: Kenyeres István

A projektemet megvalósító intézmény: BFL

A megvalósítás helyszíne: BFL

A magyar nyelvű workshop célja a lehető legnagyobb nyilvánosság tájékoztatása a magyarországi kutatásról. Az egynapos program emlékeztörténeti, illetve művészeti fókuszú szekcióból áll.

Az emlékeztörténeti szekció bemutatja a háborúban megerőszakolt nőkről szóló magyarországi kutatásokat, forrásbázisukat és a felmerülő elméleti és módszertani problémákat. A nők ellen, a hazai és nemzetközi fegyveres konfliktusok során elkövetett erőszak tematikáját a középkorig visszanyúlva vizsgálják a kérdés szakértői, akik 20-20 perces előadásokat tartanak.

A művészettörténeti szekció edukációs céllal, nagyobb mértékben foglalkozna a vizuális reprezentáció kérdéseivel, tekintve, hogy a képtörténetben igen eltérő nézőpontú, a tabusítás miatt pedig leginkább áttételes megfogalmazásokkal találkozhatunk. Áttekinti a háborúban megerőszakolt nők ábrázolási típusait a történeti előzményektől (hagyományos hősi ábrázolások az ókortól a barokkig) a boszniai háborúba küldött hadi-rajzoló munkájáig, továbbá az alávetettség, megalázottság, erőszak ikonográfiai sémáit. Számba veszi továbbá az áldozat nézőpontjából készült ábrázolásokat, illetve a kortárs, konceptuális vagy több nézőpontot érvényesítő ábrázolásokat. Az emlékezeti művek, emlékművek, emlékhelyek témáit a tradicionális, patetikus-allegorikus, vagy narratív módon megfogalmazó emlékművek mellett a más áldozati csoportok korszerű, mai vizuális nyelvet használó trauma-emlékművein keresztül mutatná be.

Az ÁB törekszik arra, hogy a személyesség és jelenlét elvei minél nagyobb mértékben érvényesüljenek, így a workshop – a járványügyi helyzet adta keretek között- lehetőség szerint személyes jelenléttel valósulna meg. Amennyiben a pandémiás helyzet mégsem tenné ezt lehetővé, online formában is megtartható.

A hazai tudományos workshopon elhangzó előadások felvételre és a honlapon közzétételre kerülnek. Az elhangzott előadások szövege nyomtatott formában is megjelenik.

4. Nemzetközi tudományos-művészeti workshop és konferencia

A projektem előkészítését az Állandó Szakmai Bizottság részéről koordinálja:

- emlékezetpolitikai, történeti vonatkozásban: Pető Andrea
- képzőművészeti vonatkozásban: András Edit, Mélyi József

- technikai lebonyolítás vonatkozásában: Kenyeres István

A projektelemet megvalósító intézmény: BFL

A megvalósítás helyszíne: BFL

A projekt egyedisége, aktualitása révén nemzetközi érdeklődésre is számot tarthat, így mindenképp fontos projekteleme egy, a nemzetközi történeti kutatási eredményeket és művészeti irányokat is bemutató konferencia megrendezése Budapesten neves külföldi vendégekkel. A pandémiás helyzetre tekintettel a PAD hatálybalépésekor nem tervezhető biztonsággal egy személyes részvétellel megrendezendő nemzetközi konferencia, ezért amennyiben szükséges, online formában kerül megtartásra. Ebben az esetben 2020. december végéig erre sor kerülhet. Amennyiben lehetőség mutatkozik a projekt határidejének - a koronavírus járvány miatti módosítására- a nemzetközi konferencia megszervezésére 2021. első féléve ideális időpont lenne.

A nemzetközi tudományos-művészeti workshop és konferencia szakértőket és művészeket szólaltat meg, hogy a magyar közönséget megismertesse a nemzetközi diskurzussal. Az első rész a kutatás lényegi elméleti kérdéseinek nemzetközi eredményeit mutatja be, mint láthatatlanság, igazságosság, emlékezés, elmondhatatlanság, valamint erőszak. A V4 országok kutatói bemutatják a környező országok kutatási helyzetét.

A művészeti szekcióban olyan jelentős hazai és nemzetközi művészek, kurátorok ismertetnék tapasztalataikat, akik a kortárs művészetben meghatározó, mérföldkőnek számító, újszerű vizuális nyelvet használó efemer vagy állandó emlékműveket, emlékhelyeket kezdeményeztek, terveztek, illetve hoztak létre.

A trauma-diskurzussal és az emlékhelyekkel, emlékművekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szakértők az emlékműállítás történelmi gyakorlatait és a kortárs művészet szemléletmódjának és nyelvezetének változásait, legfrissebb eredményeit mutatnák be.

Célunk, hogy a széles társadalmi nyilvánossággal megismertessük a szakmai diskurzust és az annak nyomán létrejött jelentős műveket, ezáltal betekintést nyújtsunk a művészek és szakemberek dilemmáiba, kísérleteibe, nehézségeibe.

A járvány elmúltával megrendezésre kerülő nemzetközi tudományos-művészeti workshop és konferencia során a szakma fontos személyiségei Budapesten beszámolnának kutatásaikról és eredményeikről.

A konferencia magyar és angol nyelvű tolmácsolással zajlik, az előadásokról felvétel készül, mely a honlapon hozzáférhető.

Amennyiben a pandémiás helyzet nem teszi lehetővé a nemzetközi workshop és konferencia hagyományos módon történő megtartását, akkor azt online formában igyekszünk megvalósítani. A hallgatóknak - ebben az esetben - írásban módjukban van kérdéseket feltenni a konferencia online felületén. Az előadások angol nyelven hangzanak el, tolmácsolás nélkül és később a honlapon hozzáférhetőek.

5. A művészeti pályázathoz kapcsolódó kamarakiállítás

A projekteleme előkészítését az Állandó Szakmai Bizottság részéről koordinálja: Népešy Noémi

A projektelemet megvalósító intézmény: BTM

A projektelem megvalósítási helyszíne: BTM

A nyilvánosság biztosítása, az átláthatóság és a társadalmi párbeszéd elveinek érvényesítése érdekében a művészeti pályázatra beérkezett pályaművekből, makettekől és dokumentumokból rendezendő kiállítás bemutatná az érdeklődők számára, hogy a pályázaton részt vett művészek milyen irányokból közelítették meg a pályázati felhívásban megadott témát, arra milyen válaszokat adtak.

6. Emlékmű

A projektelem előkészítését az Állandó Szakmai Bizottság részéről koordinálja: András Edit, Mélyi József, Népessy Noémi

A projektelemet megvalósító intézmény: BTM

A projektelem helyszíne:

1. előkészítő workshop: Projekt Galéria, Városháza, BTM/online
2. emlékmű: a pályázati kiírásban kerül(nek) meghatározásra

1. Előkészítő workshop

A pályázati kiírást előkészítendő az emlékmű létrehozására irányuló workshop számbaveszi és elemzi a lehetséges kortárs művészeti megoldásokat (emlékhely, emlékmű, ellen-emlékmű (counter-monument); efemer, maradandó, hely-specifikus; lehetséges helyszínek). A gondos előkészítésre annál is inkább szükség van, mert a téma tabusítása okán alig készültek közvetlen előzménynek tekinthető emlékművek, ezért szükséges a vizsgálódás körét anyaggyűjtés, előkészítés szempontjából kibővíteni, és a különböző áldozati csoportoknak (holokauszt áldozatai, roma áldozatok, queer emlékművek, rasszizmus és terrortámadások áldozatai) szentelt kortárs emlékhelyeket, emlékműveket felkutatni, elemezni, és azokat az ÁB tagjaival és az érdeklődőkkel megismertetni.

Ha a járványügyi helyzet nem teszi lehetővé a személyes részvételt, akkor erre az eseményre is online formában kerül sor.

2. Pályázat lebonyolítása

A pályázati kiírás olyan korszerűen értelmezett emlékhely/emlékmű létrejöttét célozza, amely minél szélesebb társadalmi rétegek számára teremt lehetőséget az emlékezéshez és traumafeldolgozásra, ám teszi ezt olyan újszerű vizuális nyelven, amely révén a hely nemcsak a hazai áldozati körök lokális emlékhelye lehetne, hanem nemzetközi összefüggésben is értelmezhető, vagy akár példát mutató színvonalas mű keletkezne.

Az emlékmű létrehozására kiírandó pályázat a versenytetika alapvetései szerint kerül megfogalmazásra; részletszabályaira a közbeszerzési törvény irányadó. A pályázati kiírásban ezért szükséges az értékelés szempontjait rögzíteni, illetve a pályaművekről készült szakvélemény kiadása szükséges; a beérkezett pályaművek nyilvánosságra hozatala, bemutatása kamarakiállítás keretében is megtörténik.

A pályázat kiírása: 2021. június 30.

A beérkezett pályaművek zsűrizése: 2021. október 31.
Kiválasztás, Közgyűlési döntés: 2021. december 31.
Az emlékmű kivitelezése: 2022. január- 2023.február
Az emlékmű átadása: 2023. tavasz

Az emlékmű létrejöttének illetően ütemezése javaslatokor szem előtt tartottuk azt is, hogy 2023-ban ünnepli Budapest a 150. éves fennállását, és az avatást megfontolandó lenne ebbe az ünnepségsorozatba beilleszteni.

7. Kiállítás: Háború és nemi erőszak. Emlékek, emlékezetpolitika, emlékjelek

A projektem előkészítését az Állandó Bizottság részéről koordinálja: Népessy Noémi
A projektem megvalósító intézménye: BTM
A projektem helyszíne: BTM Kiscelli Múzeum (Fővárosi Képtár)

A tervezett kiállítás több oldalról közelítené meg és dolgozná fel a fegyveres konfliktusok során elkövetett nemi erőszak kérdéskörét és a kortárs emlékállítás problematikáját. Egyrészt bemutatja a háborús nemi erőszakra vonatkozó történeti folyamatokat, változó jogelveket és a téma jelenlétét a vizuális kultúrában, másrészt kritikai-történeti megközelítésben szemlélteti az emlékműállítás gyakorlatát, ideológiai mozgatórugóit, továbbá az alkalmazott vizuális nyelv és szemlélet változását. A két egységet kortárs művészeti interpretáció fűzi egybe, megteremtve a nézőpontváltások közegét. Mind a téma nyilvános felvetése, mind pedig reprezentációja ritka; a tervezett kiállítás nem csak arra tesz kísérletet, hogy ezt a sok évtizedes hallgatást megtörje, hanem arra is, hogy a hiányt magát térdramaturgiai eszközökkel megjelenítse.

A közösségi traumákat tematizáló emlékművek történeti és kontextuális vizsgálata komoly pedagógiai felelősséget hordoz, különösen hazánkban, ahol a vizuális kultúra nem része sem az oktatásnak, sem az általános műveltségnek, s ez különösen érvényes a kortárs művészetre. A kiállítás a múzeumi küldetéssel összhangban ezt a hiányosságot pótolná, illetve árnyalná a köztudatban a műfajt övező képzeteket. Az emlékmű-történeti kiállítási egységben egyaránt megjelenéne a megrendelők ideológiai, politikai és formai elvárásai nyomán megszületett művek, valamint az azok befogadása körül zajló, olykor heves társadalmi viták. Esettanulmányokon keresztül láthatóvá válna, hogy szemben a korábbi allegorikus, ábrázoló emlékművekkel a kortárs képzőművészetben már nem heroikus, patetikus tónusban, és nem narratív módon beszélünk emlékekről, traumákról. Egyedülálló lehetőség mutatkozik erre, mivel a Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár gyűjteményének jelentős budapesti köztéri emlékanyaga van, amit ellenpontozna, illetve kiegészítene a kortárs képzőművészeti gyakorlat és a jelenkori emlékállítás néhány példája.

A PROJEKT SIKERKRITÉRIUMAI

a) Bemeneti kritériumok:

A résztvevők magas szakmai kompetenciája: A projekt a témában jártas szakemberek koordinációjában valósul meg, a Fővárosi Önkormányzat felkérésére, de a projektelemekek kidolgozására kizárólagosan

szakmai alapon kerül sor. A projekt megvalósítását elősegíti két fővárosi fenntartású intézmény (BFL, BTM) aktív szerepvállalása, eddigi projekt tapasztalatai.

A projekt megvalósulásának időtartama: megfelelő időtartam áll rendelkezésre az előkészítésre, a projektelemek megszervezésére, lebonyolítására, a pályázat kiírására és az emlékmű megvalósulására.

A projekt költségvetése: Az előkészítésre és az emlékmű létrehozására a Fővárosi Közgyűlés biztosította a szükséges forrást. A jelentkező többletköltségeket a PAD bemutatja a projekt megkezdése előtt, hogy azokat a projektgazda megismerje és a forrás biztosításáról rendelkezni tudjon.

b) Eredménykritériumok:

Honlap megvalósulása: online felület, amely bárki számára hozzáférhető, ezáltal biztosítja a társadalom minden rétege számára a konzultációsorozatba való bekapcsolódás lehetőségét; hosszútávon biztosítja a témával kapcsolatos tájékozódás lehetőségét; tartalmát tekintve hiteles történeti és művészettörténeti forrás; a személyes történeti források feltárására ad lehetőséget; a Levéltár által végzett, a személyes történeti források feldolgozásával a történelmi megismerésben, annak tudományos, személyes és társadalmi feldolgozásában is előrelépésre ad lehetőséget. A honlap és az ahhoz csatlakozó Facebook oldal egyúttal a projekt hivatalos kommunikációs felülete, csatornája.

Személyes történeti források gyűjtése, a levéltárba kerülő források szakszerű feldolgozása, közzététele pótolja, kiegészíti az eddigi hiányos társadalmi emlékezetet, elősegíti a téma napirenden tartását, háttérinformációkat nyújthatnak a téma tudományos és művészeti feldolgozásához. A projektelem elősegíti a részvételiséget is, hiszen minden érintettnek lehetősége lesz személyes emlékeivel történő csatlakozásra.

Hazai tudományos workshop megvalósulása: a hazai workshop a legjelentősebb lépés ahhoz, hogy elkezdődhessen Magyarországon a társadalmi párbeszéd, a téma széles körű megismertetése, valamint azoknak a hazai művészeknek a tájékoztatása, akik lehetséges indulók lehetnek az emlékmű elkészítésére kiírandó pályázaton.

Nemzetközi tudományos-művészeti workshop és konferencia megvalósulása: a téma neves nemzetközi szakértőivel és az ilyen típusú emlékállításban tapasztalattal rendelkező külföldi művészek részvételével zajló konferencia a hazai közönséget megismertetné a nemzetközi diskurzussal. Nemzetközi szinten jelzésértékű lenne, hogy Magyarországon a téma ilyen komplex feldolgozására, az emlékműállítás alapos előkészítésére kerül sor.

Kamarakiállítás megvalósulása: rendkívül fontos a megrendezése, hogy bemutassuk mind a civil, mind a szakmai közvélemény számára a pályázati felhívásra beérkezett műveket. A projektgazda számára is nélkülözhetetlen, hiszen a pályázati felhívás és a pályázat lebonyolításának sikerességét is lehet ezen keresztül vizsgálni.

Emlékmű létrehozása: Kapcsolódva a Fővárosi Önkormányzat azon szándékához, hogy a főváros területén csak átgondolt koncepció mentén, átlátható, szakmai alapú pályázati kiválasztás után

kerüljenek köztéri alkotások elhelyezésre, a pályázati kiírás összeállításánál a legnagyobb körültekintéssel kell eljárni, neves szakemberekből álló zsűrit szükséges meghívni, és biztosítani kell a teljes kiválasztási folyamat transzparenciáját.

A projekthez kapcsolódó kiállítás: mintegy összefoglalja valamennyi projektelem eredményeit, hiszen egyrészt bemutatja a fegyveres konfliktusok során elkövetett nemi erőszak megjelenését a vizuális kultúrában, másrészt hiánypótló jelleggel megkísérli körüljárni a közösségi traumákat feldolgozó kortárs emlékéállítás problematikáját.

c) Hatás kritériumok:

Társadalmi párbeszéd: A projekt eredményeképpen széleskörű társadalmi párbeszéd indulhat meg a közös múltunk eddig elhallgatott, fel nem dolgozott elemeiről.

Téma iránti érzékenyítés: Cél a háborús nemi erőszak téma iránti érzékenyítés elérése. A cél olyan narratíva létrehozása a közbeszéd befolyásolására, mely túlmutat az áldozatiságon és a női méltóságot veszi alapul. További cél annak bemutatása, hogy a háborús nemi erőszak nem a férfiasság értelmezésből származó szükséges velejárója a fegyveres konfliktusoknak, hanem háborús bűn. Azt is elemzi, mit tehet és melyek a korlátai az igazságszolgáltatásnak, illetve a jognak a háborús nemi erőszak megakadályozásában, felderítésében, a túlélők emlékeinek elismerésében. A projekt megvizsgálja, ezen kívül milyen más terek, eszközök, nyelvek állnak rendelkezésre a háborús nemi erőszak történeteinek elmondására abból a célból, hogy az emlékezetek párbeszéde jöjjön létre és egyfajta információs kárpótlást is nyújtson.

Hosszú távon fennmaradó infrastruktúra: A projekt létrehoz egy olyan mindenki számára hosszú távon elérhető infrastruktúrát (honlap, visszaemlékezések, dokumentumok gyűjtése, konferencia kötet, előadás videók, podcastok), mely nemcsak a széles nagyközönség, hanem a későbbiekben az egyetemi oktatásban is használható, illetve későbbi kutatási és művészeti projektek alapjául szolgálhat.

Emlékmű: A budapesti kezdeményezés felkerül a kortárs nemzetközi művészeti élet térképére.

A PROJEKTSZERVEZET FELÉPÍTÉSE

A PROJEKTGAZDA

Budapest Főváros Önkormányzata

A PROJEKT FELÜGYELETE

Az okosvárosért és részvételiségért felelős főpolgármester-helyettes: Kerpel-Fronius Gábor

A humán területekért felelős főpolgármester-helyettes: Gy. Németh Erzsébet

A PROJEKT VEZETŐJE, A PROJEKTMENEDZSER

Böcskei Balázs- önkormányzati tanácsadó, humán főpolgármester-helyettesi kabinet

A projektmenedzser munkáját segítik: dr. Bor Judit, a Kulturális és Turisztikai Osztály vezetője és Bedi Kata képzőművészeti referens.

AZ ÁLLANDÓ SZAKMAI BIZOTTSÁG (ÁB)

Budapest Főváros Önkormányzata a feladat megvalósítása érdekében Állandó Szakmai Bizottságot kért fel, amely feladata a pályázati kiírás alapjául szolgáló emlékezet-történeti projektelemek megszervezése, lebonyolítása, valamint a szakmai előkészítő koncepció kidolgozása. Az egyes projektelemről külön dokumentáció készül, amit az ÁB megtárgyal.

A tagok megbízatása a felkéréstől a projekt végéig tart, és ezen tevékenységükért díjazásban részesülnek. Az ÁB tevékenységét a projekt folyamán felülvizsgálja és működését a mindenkori feladatokhoz igazítja. Az ÁB - tagjai közül - két társelnököt választ, akik a projektgazda felé képviselik a projektet.

A tagok kötelesek a projektelemek és az egyeztetések során tudomásukra jutott információkat bizalmasan kezelni, azokat harmadik félnek nem adják ki, nyilatkozatot – a kommunikációra kijelölt tagok kivételével - az itt folyó munkával kapcsolatban nem tesznek. A tagok jogosultak kommunikációs csatornáikon minden olyan információt megosztani, amely már a projekt hivatalos kommunikációs csatornáján megjelent.

Az Állandó Szakmai Bizottság tagjai:

1. András Edit művészettörténész, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézet
2. Kenyeres István történész, levéltáros c. egyetemi tanár, a Budapest Főváros Levéltár főigazgatója
3. Mélyi József művészettörténész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem tanára
4. Népassy Noémi történész, közigazgász, a Budapesti Történeti Múzeum főigazgatója
5. Pető Andrea történész, az MTA doktora, a Central European University egyetemi tanára

Az ÁB tagjai egy-egy projektelem előkészítéséért a fentebb meghatározottak szerint közvetlenül felelősek.

Az ÁB tagja(i) révén is képviseltetve lesz a képzőművészeti pályázat zsűrijében annak érdekében, hogy a bizottság által megfogalmazott elvek érvényesüljenek a kiválasztás során.

A SZAKÉRTŐ TANÁCSADÓ TESTÜLET

Az ÁB tagjai konszenzussal Szakértő Tanácsadó Testületet kérnek fel, amelyben olyan szakértők vehetnek részt, akik a téma egyes elemeivel kapcsolatban jelentős szaktudással és elismertséggel rendelkeznek. A SZTT tagjait az ÁB társelnökei kérik fel az ÁB nevében. A SZTT megbízatása az ÁB megbízatásához igazodik. Tagjai munkájukért díjazásban nem részesülnek.

A SZTT tagjainak névsora a PAD elválaszthatatlan mellékletét képezi.

A testület feladata, hogy az egyes projektelemekkel kapcsolatosan szóbeli konzultációval, illetve ajánlások megfogalmazásával segítse az ÁB munkáját. A tagok az üléseken elhangzottak kapcsán kizárólag az általuk képviselt álláspontokról nyilatkozhatnak.

A PROJEKT ADMINISZTRÁCIÓ

A projekt adminisztrációját Budapest Főváros Önkormányzata munkatársai látják el, tekintettel arra, hogy előrehaladási jelentési és beszámolási kötelezettséggel tartoznak a projektgazda felé.

A PROJEKT ELJÁRÁSRENDEJE

AZ ÁLLANDÓ BIZOTTSÁG ÜLÉSEI

Az ÁB az általa meghatározott rendszerességgel egyeztetéseket tart online vagy személyes találkozó keretében. A személyes egyeztetésekre a Fővárosi Önkormányzat épületében vagy valamely projektemhez szorosan kötődő helyszínen kerül sor. Az ÁB ülésein a Főváros részéről a projektért felelős főpolgármester-helyettes vagy képviselője, a projektmenedzser és a szakmai főosztály munkatársai vesznek részt.

Az ÁB - a tagok előzetes egyeztetése alapján- ülésére meghívhat a projektemek kidolgozását segítő külsős szakértőket, akik szintén titoktartási kötelezettséggel vesznek részt az adott kérdés megtárgyalásában.

A SZAKÉRTŐ TANÁCSADÓ TESTÜLET ÜLÉSEI

Az ÁB szervezésében, az ÁB által meghatározott időkből online vagy személyes találkozó keretében kerül sor az egyeztetésekre. A SZTT tagjai külön-külön is megkereshetők egy-egy, szakterületükhöz tartozó kérdésben.

AZ ÜLÉSEK ADMINISZTRÁCIÓJA

Az ÁB és az SZTT üléseiről a projekt adminisztrációját ellátó rövid jegyzőkönyvet készít és megküldi valamennyi tagnak. A jegyzőkönyvek munkaanyagként minősülnek, a projekt lezárásáig nem nyilvánosak.

A PROJEKTKOMMUNIKÁCIÓ

ALAPELVEK

A projekt a lehető legnagyobb társadalmi nyilvánosság előtt zajlik. Az ÁB és az SZTT tagjai neve nyilvános információ, személyes adataik nem közzétehetőek. A projekt a vonatkozó jogszabályok betartásával kerül megvalósításra.

A projektkommunikáció jogosultjai:

Az Állandó Szakmai Bizottság részéről Kenyeres István és Pető Andrea, valamint az okosvárosért és részvételiségért felelős főpolgármester-helyettes, Kerpel-Fronius Gábor.

Az ÁB tagjai titoktartási nyilatkozatot tesznek.

A Szakértői Tanácsadó Testület tagjai az üléseken általuk képviselt állásponton túlmenően, a többi tag által elmondottakra, illetve a projekt egészére vonatkozóan nyilatkozatot nem tesznek.

A PROJEKT-KOMMUNIKÁCIÓ FELELŐSE

Az okosvárosért és részvételiségért felelős főpolgármester-helyettes, Kerpel-Fronius Gábor.

A PROJEKT NYILATKOZATTÉTELI RENDJE

A projekt általános kérdései tekintetében Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes a nyilatkozattételre jogosult személy.

Szakmai kérdésekben az ÁB két tagja jogosult nyilatkozattételre: Kenyeres István és Pető Andrea. A két kijelölt kapcsolattartó szükség szerint kölcsönösen tájékoztatja egymást, egyeztetnek a projekt kommunikációja tekintetében.

Az egyes projektelemeket érintő közlemények, tájékoztatások leadásáért az ÁB illetékes tagjai felelnek. A honlapra, illetve Facebookra felkerülő, az egyes projektelemeket közvetlenül érintő közleményeket az adott projektelem előkészítéséért felelős ÁB tagok előzetesen jóváhagyják.

Az ÁB részéről nyilatkozattétel a projekt hivatalos honlapján keresztül kérhető.

A nyilatkozattételről az ÁB kijelölt tagjai e-mailben értesítik az ÁB többi tagját, valamint a főpolgármester-helyettes kijelölt kapcsolattartóját.

KOMMUNIKÁCIÓS CSATORNÁK

- honlap: az Állandó Szakmai Bizottság által meghatározott módon létrehozott önálló weblap, amely alapvető információforrása a témában elindult konzultáció-sorozatnak:
  1. tájékoztatást ad a projekt céljáról, szervezetéről, mérföldköveiről, eseményeiről;
  2. lehetőséget ad a kapcsolatfelvételre – a projekttel kapcsolatos általános és sajtóérdeklődések tekintetében is;
  3. a Budapest Főváros Levéltára által a témában végzett személyes történeti források gyűjtésének és feldolgozásának hivatalos fóruma;
  4. a releváns történeti kutatásokat és művészeti kezdeményezéseket gyűjti össze;
  5. a workshop, nemzetközi konferencia megrendezésével kapcsolatos információkat, valamint dokumentációját (felvételek, előadások) tartalmazza;
  6. az emlékmű megvalósításával kapcsolatos felhívások, információk közzétételére szolgál.
- budapest.hu – a Főváros hivatalos honlapja, amely hírt ad a projekt honlapjáról, tájékoztat az azzal kapcsolatos jelentősebb eseményekről
- sajtótájékoztatók: a projekt indításáról és valamennyi mérföldkő eléréséről
- az ÁB és a Szakmai Tanácsadó Testület valamennyi tagja jogosult személyes csatornáin hírt adni a projekt hivatalos honlapján már közzétett projekteredményekről.

ÜTEMTERV

A PROJEKT INDÍTÁSA

Az előkészítést követően az első projektelem, 2020. június 30-ig a projekt hivatalos honlapjának indítása. Ehhez kapcsolódik a projekt indításáról szóló kommunikáció is, sajtótájékoztató keretében.

A PROJEKT SZAKASZAI

2020. június 30. - folyamatos:	honlap üzemeltetése
2020. június 30. - folyamatos:	személyes forrásanyag gyűjtése
2020. ősz:	hazai tudományos workshop
2020. ősz:	emlékmű előkészítő workshop
2020. II. félév vége/2021. első félév:	nemzetközi tudományos-művészeti workshop és konferencia
2021. június 30.:	emlékmű pályázat kiírása
2021. szeptember 30.	pályaművek beérkezése
2021. október 31.	zsűri javaslata
2021. december 31.:	emlékműterv kiválasztása, Kgy. döntés
2022. első félév:	a művészeti pályázathoz kapcsolódó kamarakiállítás
2022. január 1- 2023. tavasz:	emlékmű megvalósítása, avatása
2022. Vége - 2023. tavasza-	BTM-kiállítás

MÉRFÖLDKÖVEK

ID	Projekt szakaszai	Mérföldkő	Elérni kívánt eredmények	Határidő
M1	Projekt indítás: honlap	honlap létrehozása, sajtótájékoztató	tájékoztató, minél nagyobb kattintás szám, a személyes forrásanyagok beérkezése, hivatalos információforrás biztosítása	2020.június 30.
M2	Emlékmű	emlékmű előkészítő workshop megrendezése	tájékoztató, információnyújtás	2020. ősz
M3	Hazai tudományos workshop	megrendezés	magas részvétel; szakmai eredmények	2020. ősz

M4	Nemzetközi tud-műv. workshop és konferencia	megvalósulás	magas részvétel; szakmai eredmények, sajtóvisszhang	2021. I. félév (ha online: 2020. II. félév vége)
M5	Nemzetközi tud-műv. workshop és konferencia	anyagok elérhetővé tétele a honlapon	jelentős szakmai és társadalmi érdeklődés, sajtóvisszhang	2021. I. félév
M6	Emlékműállítás	pályázati kiírás megjelenése	minél több művész megszólítása; sikeres pályázat lebonyolítása, átlátható módon	2021.június 30.
M7	Emlékműállítás	pályaművek beérkezése	jelentős hazai és nemzetközi művészek pályaműveinek beérkezése	2021. szeptember 30.
M8	Emlékműállítás	zsűri javaslat	a szakmai alapon kiválasztott, jelentős szakértőkből álló zsűri a legalkalmasabb pályaműve(ke)t javasolja megvalósításra	2021. október 31.
M9	Hazai tudományos workshop	kiadvány megjelenése	jelentős szakmai és társadalmi érdeklődés, sajtóvisszhang	2021. ősz
M10	Emlékműállítás	Kgy. döntés	a szakmai zsűri javaslat alapján meghozott, minél szélesebb támogatottsággal megszavazott előterjesztés	2021. december 31.
M11	Kamarakiállítás	megnyitó	érdeklődés a beérkezett pályaművekkel kapcsolatban, társadalmi és szakmai diskurzus	2022 I. félév vége
M13	BTM-kiállítás	megnyitó	magas látogatószám, szakmai érdeklődés,	2022. vége-2023. tavasz

M12	Emlékműállítás	az emlékmű(vek) felállítása	művészetiileg is jelentős, társadalmi érdeklődésre számot tartó emlékmű létrehozása	2023. tavasz
M14	Projektzárás		történeti, művészettörténeti kutatási eredmények létrehozása; a téma társadalmi megismertetése, feldolgozása	2023. I. félév vége

HALADÁS ELLENŐRZÉS

A haladás ellenőrzését a projektmenedzser az ÁB közreműködésével minden hónap utolsó napjáig végzi el.

A PROJEKT ZÁRÁSA

Az emlékmű felavatása után a résztvevők körében kell tartani egy projektzáró ülést, ahol értékelni kell az egész projektet.

A PROJEKT KÖLTSÉGVETÉSE

A PROJEKT PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÓJA

Budapesti Történeti Múzeum

A PROJEKTELEM KÖLTSÉGVETÉSE

A 62/2020. (01.29.) Főv. Kgy. határozat alapján az előkészítő projektelemekre 5.000 ezer Ft, az emlékmű állításra 30.000 ezer Ft áll rendelkezésre. Az ettől való eltérést a projektgazda engedélyezheti.

A két költségelem részletes bontása a PAD elválaszthatatlan *mellékletét* képezi.

A szükséges források kiegészítése érdekében pályázati lehetőségeket is felkutatunk.

ADATKEZELÉS

ADATKEZELÉSI SZABÁLYOK

A személyes adatok kezelése a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az

információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény előírásai szerint történik.

Az adatkezelésre vonatkozó részletes információkat az adatkezelésben érintett szervek adatkezelési tájékoztatói tartalmazzák.

KOCKÁZATKEZELÉS

A kockázatok kezelésére különálló elemzés készül a projektgazda részére. A kockázatelemzés is folyamatos felülvizsgálatra kerül mérőföldkövenként, illetve a szükséges helyzetekben, melyek eredményeképpen – amennyiben szükséges - a PAD kapcsolódó módosítását is el kell végezni.

ZÁRADÉK

A PAD a projektgazda jóváhagyásával lép hatályba.